

LIIKENNE- JA VIESTINTÄVALIOKUNNALLE

Asia: Lausunto hallituksen esitysluonnosesitykseen liikenteen palveluista annetun lain ja eräiden siihen liittyvien lakien muuttamisesta, (HE 15/2026 vp.)

Lausunnonantaja: Uudenmaan Taksiryttäjät ry

1. Johdanto ja yleishuomioita esityksestä

Uudenmaan Taksiryttäjät ry kiittää mahdollisuudesta lausua hallituksen esityksestä liikennepalvelulain muuttamiseksi. Yhdistys pitää esitettyjä muutoksia välttämättöminä vuoden 2018 lainsäädäntöuudistuksen aiheuttamien markkinahäiriöiden korjaamiseksi. Nykyinen sääntelytila on johtanut kestävämpään valvontavajeeseen, harmaan talouden kasvuun ja kuluttajien luottamuksen murenemiseen.

Esityksen tavoitteet reilun kilpailun palauttamisesta ja harmaan talouden torjumisesta ovat oikeasuuntaisia. Yhdistys painottaa, että taksiliikenne on keskeinen osa yhteiskunnan peruspalveluita ja sen turvallisuus sekä läpinäkyvyys ovat kriittisiä tekijöitä. Esitetyt toimenpiteet eivät ole yrittäjyyden rajoittamista, vaan välttämättömiä toimintaedellytyksiä ammattimaiselle ja vastuulliselle liiketoiminnalle.

2. Taksamittarivaatimus ja verovalvonnan aukottomuus

Uudenmaan Taksiryttäjät ry kannattaa varauksetta taksamittarin pakollisuutta kaikissa takseissa tilaustavasta riippumatta. Nykyinen valvontajärjestelmä on sokea sille ajalle, jolloin sovelluspohjaiset järjestelmät on suljettu. Taksamittari on ainoa tekninen laite, joka kykenee rekisteröimään ajoneuvon kokonaisajokilometrit ja sitomaan ne suoraan verotusdataan. Ilman ajoneuvon kiinteästi asennettua ja sinetöityä mittaria "pimeiden" kyytien ajaminen sovelluskatkojen välillä on nykyisin liian helppoa.

Hallituksen esityksessä mainitut Verohallinnon havainnot 8,7 miljoonan euron kirjanpidon ulkopuolisista tuloista ja 3 miljoonan euron pimeistä palkoista osoittavat, että pelkkä sovelluspohjainen seuranta on epäonnistunut. Myös Ruotsista saadut kokemukset viittaavat siihen, että sovellushinnat poikkeavat usein mittarihinnoista asiakkaan tappioksi. Taksamittari toimii alan "sinetöitynä kassakoneena", joka takaa datan eheyden ja yhteismitallisuuden.

3. Investointikustannusten suhteellisuus ja kilpailukyky

Väitteet taksamittarin hankinnan muodostumisesta kynnyskustannukseksi ovat laskennallisesti perusteettomia. Yhdistyksen tekemien analyysien perusteella taksamittarin kustannusvaikutus on täysin marginaalinen verrattuna alan muihin kuluihin. Kokoaikaiselle yrittäjälle investoinnin osuus liikevaihdosta on vain noin 0,3 prosenttia. Myös osa-aikaisen viikonloppuyrittäjän kohdalla kustannus jää noin 1,5 prosenttiin liikevaihdosta, mikä vastaa noin 1,50 euron päivittäistä kuluerää laitteen elinkaaren aikana.

Vertailun vuoksi on huomioitava, että kansainväliset alustayhtiöt perivät kuljettajiltaan jopa 15–35 prosentin välityspalkkioita. On kestävämpiä argumentoida, että murto-osan suuruinen panostus suomalaiseen verovallontaan ja yhteiskuntavastuuseen olisi este yrittäjyydelle. Alustayhtiöt noudattavat vastaavia mittarivaatimuksia useissa maissa, joten teknistä tai taloudellista estettä vastaavalle toiminnalle Suomessa ei ole.

4. Visuaalinen tunnistettavuus ja viranomaisvalvonta

Yhdistys pitää erityisten taksirekisterikilpien käyttöönottoa yhtenä esityksen tärkeimmistä kohdista. Nykyinen järjestelmä, joka perustuu vapaaehtoiseen taksivalaisimeen, on riittämätön, sillä valaisin ei ole viranomaisen myöntämä tunniste. Värillinen rekisterikilpi mahdollistaa välittömän ja tehokkaan valvonnan sekä poliisille että asiakkaille.

Uudenmaan Taksiryttäjät ry vaatii kuitenkin, että kilpivaatimus on ulotettava koskemaan kaikkea taksiliikennettä ilman poikkeuksia. Esityksessä pohditut vapautukset sopimusajoille tai varataksille loisivat uusia porsaanreikiä, jotka vesittäisivät valvontauudistuksen tehon. Jos ajoneuvoa ei voida tunnistaa taksiksi yhdellä silmäyksellä, se mahdollistaa laittoman liikennöinnin jatkumisen valvontaviranomaisten katveessa.

5. Kuljettajien osaaminen ja asiakasturvallisuus

Asiakkaiden turvallisuudentunne on hallituksen esityksenkin mukaan laskenut hälyttävästi vuoden 2018 jälkeen. Uudenmaan Taksiryttäjät ry kannattaa täydennyskoulutusvaatimusta, mutta esittää sen rinnalle pakollista käytännön ajokoetta ja kielitaidon todentamista jokaisen ajoluvan uusimisen yhteydessä. Taksiliikenne on henkilökohtaista palvelua, jossa kuljettaja on vastuussa haavoittuvassa asemassa olevista matkustajista. Ammattitaidon ja nuhteettomuuden on oltava ehdottomia vaatimuksia.

Samalla poliisille on annettava riittävät toimivaltuudet poistaa vaatimukset täyttämätön kuljettaja liikenteestä välittömästi tien päällä tapahtuvan tarkastuksen yhteydessä, mikäli on syytä epäillä lupaehtojen laiminlyöntiä tai vilpillistä toimintaa.

6. Johtopäätökset

Uudenmaan Taksiyrittäjät ry painottaa, että hallituksen esitys on kokonaisuus, jonka kaikki osa-alueet ovat välttämättömiä ja tämä on erittäin tärkeä askel kohti terveempää ammattimaista taksimarkkinaa, liiketoimintamallista riippumatta. Jotta uudistus saavuttaa tavoitteensa, on sääntelyn oltava selkeää ja aukotonta. Taksamittarivaatimus, värilliset rekisterikilvet ja tiukat osaamisvaatimukset muodostavat kokonaisuuden, jolla turvataan rehellisen suomalaisen yrittäjän pärjääminen ja palautetaan matkustajien luottamus palveluun.

Uudenmaan Taksiyrittäjät ry

Pauli Marjakangas
Puheenjohtaja